

ABSTRAKT

Kognitivní schopnosti „plazů“ byly dlouho opomíjeným tématem ve srovnání s výzkumem kognice u dalších dvou skupin tetrapodů – savců a ptáků. V poslední době se však poměrně hojně začaly objevovat práce, které testují vybrané aspekty různých kognitivních schopností právě u „plazů“. V této práci byly identifikovány jednotlivé typy zkoumaných kognitivních úloh (zaměřených na numerické schopnosti, prostorové učení, reverzní učení, vizuální diskriminaci, sociální učení, „problem-solving“ či operantní podmiňování) a dále podrobně rozebrány metody jejich testování u „plazů“. Následně byly pro přehlednost v rámci parafyletické skupiny „plazů“ vymapovány dané kognitivní schopnosti pro jednotlivé čeledi (i konkrétní druhy) na fylogenetický strom. Obecným problémem byl v některých pracích menší počet testovaných jedinců (minimum 1, maximum 559, medián 15) vzhledem k často velkému počtu studovaných faktorů (minimum 1, maximum 14, medián 4) a široké interindividuální variabilitě v kognitivní performanci. Ačkoliv množství prací o kognitivních schopnostech „plazů“ v posledních deseti letech stoupá, kvalitativní analýza naznačuje výskyt jednodušších typů kognice. Kvantitativní či fylogenetickou analýzu kognitivních schopností „plazů“ zatím znemožňuje malé taxonomické pokrytí a nesjednocená metodika testování. Nyní existuje pouze 13 prací věnovaných komparativnímu srovnání v rámci jedné či napříč vícero čeleděmi „plazů“.